νοια βασίλευε μεταξύ τους. Ἀγαποῦσε ἄλλες γυναῖκες, γιατὶ ἡ ψυχή ἔλλειπε ἀρνηθεῖ στὴ πριγκήπισσα Σοφία κάθε ὠμορφιά».

* * *

Μὰ ἡ κατάστασις ἐπιδεινώθη χειρότερα γιὰ τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ πριγκήπισσα, ὅταν στὰ 1425, πέθανε ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ καὶ ἀνέβηκε στὸ θρόνο ὁ γιός του καὶ σύζυγός της Ἰωάννης. Ἡ ζωὴ ἀπὸ τότε ἔγινε τόσο ἀφόρητη γι' αὐτή, ὥστε γρήγορα ἀναγκάστηκε νὰ λάβῃ μιὰ μεγάλη ἀπόφασι: Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε τὸ χρονικογράφο Λοΐζα νὰ μᾶς ἀφηγηθῇ καλύτερα τὰ πράγματα!

«Ἡ αὐτοκράτειρα —γράφει— βλέποντας ὅτι ὁ σύζυγός της δὲν ἐνοοῦσε γ' ἀλλάξῃ αἰσθήματα ἀπέναντί της, ἀποφάσισε νὰ φύγῃ κρυφὰ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἤρθε λοιπὸν σὲ μυστικὲς συνεννοήσεις μὲ τοὺς Γενουάτας, τοὺς ἐγκατεστημένους στὸ Γαλατᾶ, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβαν νὰ προετοιμάσουν τὰ τῆς φυγῆς της. Ὅταν ὅλα ἑτοιμάστηκαν πειά, ἕνα ἀπόγευμα ἡ Σοφία βγῆκε ἀπὸ τὴν πόλι καί, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι ἤθελε νὰ κάνῃ περίπατο, πῆγε σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς ὑπέροχους κήπους τῶν περιχώρων της μαζὺ μὲ τὶς Ἰταλίδες κυρίες τῆς τιμῆς της καὶ μερικοὺς ἀκολούθους της, τοὺς ὁποίους εἶχε φέρει ἀπ' τὴν πατρίδα της. Ἐκεῖ, σὲ λίγο, πλησίασε ἕνα πλοῖο, ἀπ' τὸ ὁποῖο κατέβηκαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισημότερους Γενουάτας τοῦ Βυζαντίου καὶ παρέλαβαν τὴν αὐτοκράτειρα ἐπάνω, μὲ τιμὲς καὶ μ' ἐπευφημίες. Ἀμέσως τὸ πλοῖο ἀπέπλευσε γιὰ τὴν Ἰταλία, χωρὶς κανεὶς στὸ Βυζάντιο νὰ ὑποψιασθῇ τίποτε. Μόλις δὲ τὴν ἄλλη μέρα μαθεύτηκε στὸ παλάτι ἡ φυγὴ τῆς αὐτοκρατείρας».

Σὲ ἄλλη ἐποχή, οἱ Γενουάται τοῦ Γαλατᾶ θὰ πλήρωναν πολὺ ἀκριβὰ τὴν ἐπέμβασί τους αὐτή. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Βυζαντίου θὰ σηκωνότανε σύσσωμος καί, μανιόμενος, θὰ ἔτρεχε στὶς συνοικίες τους γιὰ νὰ κάψῃ τὰ σπίτια τους καὶ νὰ σφάξῃ τοὺς ἰδίους. Μὰ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ εἶχε ξεφορτωθεῖ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν ἄσχημη σύζυγό του. Γι' αὐτό, ἔστεψε νὰ καθησυχάσῃ τὸν ἐξοργισμένο ὄχλο καὶ ἄφησε ἀνενόχλητη τὴ Σοφία νὰ συνεχίσῃ τὸ ταξεῖδι πρὸς τὴν Ἰταλία.

Ἡ ἀτυχὴς αὐτὴ πριγκήπισσα εἶχε πάρει μαζύ της ὡς μόνη ἀνάμνησί της ἀπὸ τὴ ζωή της στὸ Βυζάντιο τὸ στέμμα της.

—Αὐτὸ μοῦ φτάνει —ἔλεγε μὲ μιὰ μελαγχολικὴ εἰρωνεία— γιὰ ν' ἀποδεικνύῃ ὅτι ἤμουν καὶ εἶμαι αὐτοκράτειρα τῶν Ἑλλήνων. Ὅσο γιὰ τὰ πλούτη μου, ποὺ ἄφησα ἐκεῖ κάτω, δὲν μὲ νοιάζει καθόλου.

Ὅταν ξαναγύρισε στὴν πατρίδα της, ἡ Σοφία ἐμπῆκε σ' ἕνα μοναστῆρι καὶ ἐκεῖ τελείωσε, ἀφοσιωμένη ὁλόκληρη στὸ Θεό, τὴ θλιβερή της ὕπαρξι.

* * *

Ὁ Ἰωάννης VIII, ἅμα ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τὴ Σοφία, ἄρχισε ἀμέσως νὰ ψάχνῃ γιὰ νὰ βρῇ τὴν τρίτη σύζυγό του. Τὴ βρῆκε δὲ πράγματι σὲ μιὰ κόρη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν τῆς Τραπεζοῦντος, τὴ Μαρία Κομνηνή.

Ὅπως εἶνε γνωστό, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ 13ου αἰῶνος, εἶχε συστιθεῖ μιὰ ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία στὰ βάθη τῆς Μαύρης Θαλάσσης, ἡ ὁποία, μολονότι εἶχε ἀρχίσει πειὰ ἡ κατάπτωσίς της, δὲν ἐστερεῖτο οὔτε πλούτου, οὔτε δόξης. Ἡ ὠμορφιὰ τῶν πριγκηπισσῶν τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Τραπεζοῦντος ἦταν ξακουστὴ σ' ὅλη τὴν Ἀνατολὴ καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρχαν καὶ πολιτικοὶ λόγοι, οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλαν τὴν προσέγγισι τῶν δυὸ αὐτοκρατοριῶν, ὁ Ἰωάννης VIII ἀποφάσισε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὴ μέλλουσα σύζυγό του καὶ ἀνέθεσε στὸ Βησσαρίωνα νὰ διεξαγάγῃ τὶς σχετικὲς διαπραγματεύσεις. Πράγματι δὲ ὁ Βησσαρίων πῆγε στὴν Τραπεζοῦντα καὶ διάβασε στὴν νέα τὴν ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἡ διαπραγματεύσεις αὐτὲς ἐπέτυχαν τέλος καὶ ἔτσι, κατὰ τὸν Αὔγουστο τοῦ 1427, ἡ Μαρία, κόρη τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Τραπεζοῦντος, Ἀλεξίου VII, ἀποβιβάζοτάν στὴν Κωνσταντινούπολι.

Ὁ γάμος ἔγινε ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα καὶ ἡ νέα γυναῖκα ἐστέφθη αὐτοκράτειρα ἀπὸ τὸν πατριάρχη Ἰωσήφ.

Στὸ προσεχὲς θὰ συνεχίσουμε τὴν ἐρωτικὴ αὐτὴ ἱστορία.

ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΣΘΕ ΥΓΙΕΙΣ

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Ἡ ἐργασία κι' ἡ ἀνάπαυσι εἶνε δίδυμα ἀδέρφια. Ὅταν τὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια, ἔχει κακὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

—Τὸ δυνατὸ ποτὸ κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀδύνατο.

—Μὴν ἀφήνετε τὰ παιδιά σας νὰ παίζουν μὲ τὰ σκυλιά, γιατὶ ὑπάρχει φόβος νὰ κολλήσουν καμμιὰ ἀρρώστεια.

—Παραφορτωμένο στομάχι σημαίνει βάρος τοῦ νοῦ καὶ ἀδυναμία τοῦ σώματος.

—Τὸ κρεββάτι εἶνε ἕνα ἀπ' τὰ πρῶτα καὶ καλύτερα φάρμακα κατὰ τῶν ἀσθενειῶν. Ἕνα κακοστρωμένο κρεββάτι μπορεῖ νὰ σᾶς κάνῃ σχεδὸν ἄρρωστο.

—Τὸ τραγοῦδι εἶνε μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ ὑγιεινὲς ἀσκήσεις. Ἀναπτύσσει τοὺς μῦς τοῦ θώρακος καὶ διευκολύνει τὴν ἀναπνοή.

—Τὰ λουτρὰ λιγοστεύουν τὴ ζέστη τοῦ σώματος καὶ ξανανειώνουν τὸ δέρμα.

ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΠΕΝΝΑΣ

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

Κάθε πρωΐ σκουπίζεις τὴν αὐλή,
ἀστράφτουνε ἡ πλάκες σὰν γυαλὶ
καὶ λέω μὲ τὸ νοῦ μου: «Τί γλυκὲς
ἡμέρες ποὺ θὰ πέρναγα ὁ λεχρίτης
ἂν ἤμουνα σκουπίδι στὴν αὐλή της,
μὰ τώρα εἶμαι μόνο τενεκές!»

ΣΕ ΜΙΑ ΘΕΑΤΡΙΝΑ

Ὅλοι κάτι ἀπ' τὰ φιλιά σου, ὅλοι σοῦ γυρεύουν κάτι,
γιατὶ ὅλοι σὲ νομίζουν ψυχιλιάρικο κομμάτι,
μὰ ἐσὺ τοὺς παίρνεις ὅλους στὸ λαιμό σου μ' ἀπονιὰ
καὶ γιὰ χάρι τοῦ λαιμοῦ σου, ὅλοι τρῶνε.... σαγονιά!

ΣΤΗ ΣΚΟΝΗ

Ἡ δύναμί σου, σκόνη μου, εἶνε πολὺ μεγάλη,
μ' αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖο σου καὶ τὶ δὲν κατορθώνει;
Σὺ τὸν καθένα κουρελῆ μ' ἀσπροφόρεψα μπαλώνεις,
σὺ βγάζεις ἀσπροπρόσωπο κάθε Ρωμηὸ χαμάλη.

Σὺ κρύβεις τὸ μυστήριο τῆς παντοδυναμίας,
γιατὶ μπορεῖς κάθε Ρωμηοῦ τὰ μοῦτρα σὺ ν' ἀσπρίζῃς,
γιατὶ μπορεῖς ν' ἀπλώνεσαι λευκὴ σὰν Γαλαξίας
καὶ ταυτοχρόνως τοὺς κλεινοὺς δημάρχους νὰ...μαυρίζῃς!

ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ

Ἂν τύχῃ καμμιὰ μέρα μὲς στὸ σῶμα
νὰ σμίξουμε νεκροὶ κι' οἱ δυὸ μαζύ,
ὤ, τὶ χαρὰ στὸ σάπιο μας τὸ σῶμα
ποὺ καὶ νεκρὸ ὁλόθερμο θὰ ζῇ.

Τὴ σάρκα μου στὸ σῶμα σου θὰ σπείρω,
καὶ ὅταν τὸ σκουλῆκι θὰ μᾶς δένῃ
σὰν δαχτυλίδι καὶ τοὺς δυό μας γύρω—γύρω,
θὰ μᾶς ζηλεύουν ὅλοι οἱ πεθαμμένοι.

Τὸ σῶμα μου ἀπὸ ἔρωτα γεμάτο
θὰ λυώνῃ μὲς στὴ λαύρη σου ἀγκαλιὰ
κι' ὅλο μὲ τρέλλες, χάδια καὶ φιλιὰ
θὰ κάνουμε τὸν τάφον ἄνω—κάτω....

ΣΕ ΜΙΑ ΠΑΤΗΣΙΩΤΙΣΣΑ

Τὰ ὁλόδροσα τὰ νειάτα μου, τρελλή μου περβολάρισσα,
σὲ σέναν τὰ χάρισα,
κι' ὅταν τὴν κάθε σου ματιὰ σὲ μένα στέλνεις ἴσια,
φωνάζω ἀπὸ τὸν πόνο μου: —«Ψυχή μου, στὰ Πατήσια!...»

Τίμος

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ

Κανόνι ἄκουσα ἐχτὲς στὸν ὕπνο μου ἀπάνω.
Πόλεμος, λέω, ἀρχίνησε. Ξυπνῶ, πετιέμαι, φρίκη!
Νὰ σηκωθῶ δὲν πρόφτασα καὶ στὴ στιγμὴ μανθάνω
πὼς ἔφυγε ὁ νοικάρης μου καὶ... ξέχασε τὸ νοῖκι!

Ν. Λάσκαρης

ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΟΥΛΑ

Ἄχ! ἔπρεπε ἀνύπαντρος νὰ ἤμουν ὁ καϋμένος,
γιὰ νὰ σοῦ γράψω ποίημα ἐρωτικό, μτεμπέκα μου,
μὰ τώρα ποὺ ἐμπλέχτηκα καὶ εἶμαι παντρεμμένος,
δὲν γράφω τίποτα, γιατί... φοβᾶμαι τὴ γυναίκα μου!

Ν. Λάσκαρης

Η ΜΙΚΡΟΠΑΝΤΡΕΜΜΕΝΗ

Μ' ἐπαντρέψανε —τὶ τρέλλα!—
δώδεκα χρονῶν κοπέλλα,
δώδεκα χρονῶν κυρά....
Κι' ἐνῶ τώρα ἤμπορῶ
τὴ ζωή μου νὰ χαρῶ,
ἔχω δώδεκα μικρά.

Πάντα κλάψα, πάντα γκρίνα,
πάντα γέννα καὶ φωνή...
Κι' ὅλη τούτη τὴ ντουζίνα
εἶχα τὴν ὑπομονὴ
νὰ τὴν κάνω χρόνο—χρόνο
μὲ τὸν ἄντρα μου καὶ μόνο!

Γ. Σουρῆς

Η ΜΑΤΙΕΣ ΣΟΥ

Ἂν ἡ ἄλλες ἡ ματιὲς τὶς καρδιὲς μαραίνουν
ἡ δικές σου, ἀγάπη μου, μὲ μεθοῦν ἐμένα,
κι' ἂν ποτὲ τὰ λόγια (μου, φῶς μου, σὲ (πικραίνουν
μὴν τὰ παίρνῃς γιὰ (σοστά, λόγια με- (θυσμένα.

Ι. Πολέμης